

Raadsmemo

Gevolgen Meicirculaire Algemene uitkering Gemeentefonds 2022

aan: de raad van de gemeente Teylingen
 datum: 20 juni 2022
 zaaknummer: Z-22-
 portefeuillehouder: Mevr. M.E.I. Volten

Van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is de meicirculaire over het Gemeentefonds ontvangen. Er verschijnen jaarlijks drie circulaire, in mei, september en december. De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september van de vertaling van de Miljoenennota, december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. De meicirculaire 2022 bevat informatie over de invoering per 1 januari 2023 van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds en de actualisatie van het accres op basis van de Voorjaarsnota 2022.

In deze meicirculaire zijn de gevolgen opgenomen van het regeerakkoord Rutte IV en de herziening van het Gemeentefonds per 1 januari 2023. In bijlage 1 zijn de belangrijkste onderwerpen uit de meicirculaire opgenomen.

In de lopende begroting 2022 en de Kadernota 2023 zijn de bekende cijfers tot en met de decembercirculaire 2021 opgenomen.

Wijzigingen algemene uitkering in meicirculaire 2022

Omschrijving	bedragen x € 1.000				
	2022	2023	2024	2025	2026
a. Ontwikkeling uitkeringsfactor en maatstaven	1.575	4.403	6.362	6.102	1.563
b. Plafond BCF, overschrijding 2021	194				
c. Opschalingskorting		638	855	1.071	
d. Extra middelen jeugdzorg		347			
Volkshuisvestingsfonds		-239	-241	-237	
Woningbouwimpuls		-160	-159	-159	
e. Energietoeslag	1.083				
f. Uitvoeringskosten klimaatakkoord	262				
g. Extra capaciteit BOA's	35	35	35	35	35
h. Participatie en Voogdij/18+	138	38	35	36	36
i. Diverse mutaties en uitkeringen	17	12	5	-111	-115
j. Corona steunpakket	1				
Totale mutaties Meicirculaire 2022	3.304	5.075	6.893	6.736	1.520

Wijzigingen algemene uitkering

De wijzigingen in de algemene uitkering betreffen wijzigingen in de uitkeringsfactor en herverdeelmaatstaven. Deze hebben een direct effect op het financiële meerjarenperspectief van Teylingen. In bijlage 2 vindt u hier een nadere toelichting op.

Taakmutaties

Nog niet van alle taakmutaties is bekend of er tegenover de extra inkomsten (extra) uitgaven staan. De taakmutaties (en de wijzigingen in de algemene uitkering) worden verwerkt in de jaarrekening 2022 en zo nodig overgeheveld.

In bijlage 2 vindt u hier een nadere toelichting op.

	bedragen x € 1.000				
Effecten taakmutaties	2022	2023	2024	2025	2026
Taakmutaties die leiden tot lagere kosten (uitname uit Gemeentefonds)					
- Valpreventie bij ouderen		-13	-20	-20	-22
- Eigenbijdrage huishoudelijke hulp				-116	-119
Taakmutaties met hogere kosten					
e. Energietoeslag	1.083				
f. Uitvoeringskosten klimaatakkoord	262				
g. Extra capaciteit BOA's	35	35	35	35	35
i. Diverse mutaties en uitkeringen	18	12	5	5	3
Totaal Taakmutaties	1.398	34	21	-96	-101

De taakmutaties die het gevolg zijn van een uitname uit het Gemeentefonds zouden onderdeel moeten zijn (of worden) van de uitvoeringsorganisaties (zoals HLTsamen en de ISD).

	bedragen x € 1.000				
Gevolgen begrotingen 2022-2025	2022	2023	2024	2025	2026
Mutaties Meicirculaire 2022	3.304	5.075	6.893	6.736	1.520
Taakmutaties die leiden tot lagere kosten (uitname uit Gemeentefonds)	0	13	20	136	140
Taakmutaties met hogere kosten	-1.398	-47	-40	-40	-39
Resultaat Meicirculaire 2022 voor begrotingen	1.907	5.042	6.872	6.832	1.621

Bijgestelde verwachtingen meerjaren saldi

Zoals bekend zijn de rijksuitgaven gekoppeld aan de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, het Trap-op, Trap-af principe. De stijging wordt mede veroorzaakt door de stijgende inflatie op Rijksniveau. In de Kadernota 2023 is rekening gehouden met het inflatiecijfer dat wordt gehanteerd voor de Financiële Kaderstelling van het samenwerkingsgebied Holland Rijnland (dit cijfer hield nog geen rekening met de recente prijsstijgingen).

Stand saldo Meicirculaire 2022	bedragen x € 1.000				
	2022	2023	2024	2025	2026
Saldi Begroting 2022 en Kadernota 2023	833	-2.494	-3.459	-3.087	-2.636
Resultaat Meicirculaire 2022	1.907	5.042	6.872	6.832	1.621
Saldo na Meicirculaire 2022	2.740	2.548	3.413	3.745	-1.015

Tot slot

Het college adviseert terughoudend om te gaan met het saldo. Er bestaat nog een aantal grote onzekerheden waaronder de uitgaven voor jeugd, de inflatie, een aantal PM posten in de begroting en de doorrekening van het raads- en collegeprogramma. Het college stelt voor om in de begroting rekening te houden met de huidige inflatie (incl. cao-stijgingen). In het najaar hebben we ook meer duidelijkheid op de onzekerheid op het dossier jeugd. Voor het begrotingsdebat kennen we eveneens de uitkomst van de doorrekening van het raads- en collegeprogramma. Tijdens het begrotingsdebat kunt u met elkaar debatteren over de keuzes. Eerder ontving u van ons het onderzoeksrapport van Weterings van Santvoort. Het college wil op een later moment nog steeds hiermee aan de slag gezien de onzekerheid die er blijft op de algemene uitkering op de lange termijn. Deze memo wordt ook toegelicht in de technische sessie maandag 20 juni 2022.

Bijlage 1 Belangrijkste onderwerpen uit de meicirculaire 2022

- De invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023.
- De accressen vanaf 2022 tot en met 2025 zijn bijgewerkt op basis van de regels van de huidige normeringmethodiek. De mutaties ten opzichte van de stand van decembercirculaire 2021 zijn als volgt:

Per jaar	Cumulatief
• 2022: € 1.008 miljoen	€ 1.008 miljoen
• 2023: € 1.544 miljoen	€ 2.552 miljoen
• 2024: € 1.588 miljoen	€ 4.140 miljoen
• 2025: € 1.075 miljoen	€ 5.215 miljoen
• 2026: € 2.404 miljoen -/-	€ 2.811 miljoen
• 2027: € 1.082 miljoen	€ 3.893 miljoen

Naast deze bedragen is in de jaren 2023 t/m 2025 telkens eenmalig een onttrekking van € 250 miljoen opgenomen als voeding van de specifieke uitkeringen Volkshuisvestingsfonds en Woningbouwimpuls.

- De oploep van de opschalingskorting voor de jaren 2023 tot en met 2025 wordt incidenteel geschrapt.
 - Afrekening BCF 2021 van € 119,49 miljoen eenmalig in uitkeringsjaar 2022.
 - Vaststellen definitieve compensatie inkomstenderving 2020 voor 70 gemeenten voor € 151,794 miljoen.
 - De omvangrijkste taakmutatie is de incidentele compensatie van € 1.445 miljoen voor de tekorten Jeugdzorg voor het jaar 2023. Daarnaast zijn er veertien andere taakmutaties, waarvan vier in verband met de overheveling vanaf 2023 naar de algemene uitkering vanuit vier integratie-uitkeringen: Participatie (Nieuw Wajong en Nieuw begeleiding exclusief beschut werk), Voogdij/18+, Inburgering en Raadsledenvergoeding kleine gemeenten.
 - Loon- en prijscompensatie (LPO) 2022 in het sociaal domein voor de volgende taken die vanaf 2023 vanuit een integratie-uitkering worden overgeheveld naar de algemene uitkering:
 - Voogdij 18+ € 26,668 miljoen structureel vanaf 2022
 - Beschermd wonen € 54,278 miljoen structureel vanaf 2022
 - Beschermd wonen € 14,213 miljoen structureel vanaf 2022 correctie n.a.v. zorgsalarissen APB 2022
 - Participatie: € 66,595 miljoen in 2022, aflopend naar € 57,921 miljoen structureel
-

Bijlage 2 Toelichting op wijzigingen algemene uitkering

Algemene ontwikkelingen

Wijzigingen algemene uitkering

De wijzigingen in de algemene uitkering betreffen wijzigingen in de uitkeringsfactor en herverdeelmaatstaven.

a. *Ontwikkeling uitkeringsfactor en maatstaven*

De wijzigingen in de uitkeringsfactor zijn het gevolg van de ontwikkelingen van de rijksbegroting. Aan de rijksuitgaven is de algemene uitkering gekoppeld. Dit wordt Trap-op, Trap-af genoemd, met het stijgen of dalen van rijksuitgaven, dalen c.q. stijgt algemene uitkering. Daarnaast zijn de maatstaven aangepast op basis van de vastgestelde aantallen.

b. *Plafond BCF, onderschrijding 2021*

Het BTW Compensatiefonds (BCF) wordt gevoed door het Gemeentefonds, de ruimte in het BCF is groter dan verwacht en het overschot wordt teruggestort in het Gemeentefonds.

c. *Opschalingskorting*

Een aantal jaren geleden heeft het Rijk een opschalingskorting doorgevoerd in het gemeentefonds. De aanneme was toen dat door gemeenten op te schalen naar 100.000+ gemeenten er minder geld nodig was in het gemeentefonds. Voor de periode 2020 t/m 2025 is de invoering van de opschalingskorting opgeschort. De verwachting is dat in 2026 de opschalingskorting weer ingevoerd wordt.

d. *Extra middelen Jeugdzorg*

Bij de Meicirculaire 2021 hebben gemeenten extra middelen voor de Jeugdzorg ontvangen als gevolg van een arbitragezaak tussen de gemeenten en het Rijk. Vanaf 2023 mochten we 75% van deze toezegging meenemen in de begroting 2022. Bij de Meicirculaire 2022 is voor 2023 het resterende deel van 25% ter beschikking gesteld.

e. *Energietoeslag*

De bijdrage voor de energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen. Via een aparte categorie bijzondere bijstand worde een eenmalige tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen toegekend. De bijdrage aan de huishoudens wordt verzorgd door de ISD Bollenstreek en is een taakmutatie.

f. *Uitvoeringskosten klimaatakkoord*

Vanaf 2023 tot en met 2030 krijgen gemeenten meer uitvoeringsmiddelen voor klimaat- en energiebeleid. Om de uitvoering van het bestaande klimaatbeleid in 2022 te kunnen voortzetten, ontvangen gemeenten in 2022 een overbruggingsbudget om een en ander te versnellen.

g. *Extra capaciteit BOA's*

De motie Hermans c.s. uit de Tweede kamer voorziet in een bijdrage aan gemeenten voor handhaving en veiligheid en is om de capaciteit van (wijk)agenten en BOA's in de openbare ruimte te vergroten. De bijdrage is mede voor de verdere professionalisering en een veilige taakuitvoering van de BOA's. Deze taakmutatie is structureel toegekend.

h. *Participatie en Voogdij/18+*

De omvang de integratie-uitkering Participatie en Voogdij/18+ wijzigt door wijziging van de maatstaven. Deze gelden worden verrekend met de uitvoerende instanties.

i. *Diverse mutaties en uitkeringen*

Kleinere bijdragen voor de kosten van onder meer jeugdhulp, inburgeringsplicht en Subsidieregeling aanbieders van cruciale jeugdhulp. De kosten zouden onderdeel moeten zijn of worden) van de uitvoeringsorganisaties in de jaarrekening 2022.

j. *Corona steunpakket*

Kleine stijging voor het corona steunpakket.